

שם המרצה: ד"ר גביעון ירי

שם הקורס: פסיכותרפיה ילדים

קוד קורס: 60-768-01

סוג הקורס: הרצאה

שנת לימודים: תשס"ח סמסטר: ב' היקף שעות: 2 ש"ס

א. מטרת הקורס:

מטרת הקורס להקנות רקע בסיסי בתחום הטיפול הפסיכולוגי בילדים ובמתבגרים. הקורס גם יפתח גישה ביקורתית מותנית מחקר לביסוס כלים להערכה של התיאוריות השונות ומגוון כלים שילמדו בקורס

ב. תיאור הקורס:

בחלקו הראשון יעסוק הקורס ביסודות ההיסטוריים של הטיפול בילדים ובמושג ה"משחק" בשילוב גישות עדכניות, תוך התמקדות בהבנת תהליכי ההתפתחות של טיפול במשחק, השוואה בין הגישות השונות על בסיס ההבנה התיאורטית והיישומית של גישות אלו. בחלק זה יידונו גם בנושאים הקשורים בהתאמת הטיפול לצרכי המטופל, הכרות עם גישות מבוססות מחקר וחשיבה ביקורתית. בחלקו השני של הקורס יידונו נושאים של טכניקות בטיפול בילדים ובמיוחד טיפול במשחק. כמו כן יידונו נושאים של חוזה טיפולי וקשר טיפולי תוך דגש על המורכבות של נושאים אלו בטיפול בהורים וילדים. שיטות הוראה: הרצאות פרונטאליות ודיונים בשיעורים מסביב לחומר הקריאה. במהלך הקורס יינתנו 2 תרגילים. בסוף השנה תרגיל/עבודה תכנית מפורטת לכלל השיעורים:

שבוע	נושא ההרצאה	פרקי קריאה/תרגילים
1	מבוא והיכרות, מפגשים עם ילדים מה הופך קשר לטיפולי?	
2	יסודות היסטוריים – הנס הקטן. בכיתה יערך דיון ביקורתי בחומר הקריאה. האם זהו טיפול? דרכו נדון במושגים כמו סטינג, פירוש, שיקוף העברה והעברה נגדית.	הנס הקטן: אנליזה של פוביה בילד בן חמש : סיפור המחלה ואנליזה 41-119. Blum, 2007
3	יסודות היסטוריים: מלאני קליין התבוננות על התפתחותם של מושגי יסוד אלו בראי הזמן ובהקשר לטיפול	מלאני קליין, התחלות (ברונסטיין)

4	גישתה של אריאטה סלייד – ילד שאינו משחק. התבוננות עכשווית בטיפול בילדים תוך מבט התפתחותי קוגניטיבי	אריאטה סלייד
5	Non-Directive Therapy	דיבס פרקים: 1,2,7 התפתחות הגישה NDT היום (Glover, G., & Landreth, G. L. (2016
6	וויניקוט הכלה, חווית מעבר	פלשמן: משחק ומציאות 187-210 טקסט זהה ל משחק ומציאות: פרקים 3,4 משחק אמירה תיאורטית ו-פעילות יצירתית והיפוש עצמי הילדה פיגי ע"מ 23-54 (רשות)
7-10	משחק (במבט התפתחותי ובטיפול) טכניקת ה Squiggle משחקי קופסא ולוח בטיפול	פרוני ע"מ 83-103 Ayala oren-The use of board games
11	פגישה ראשונה חווה טיפולי	Betty Joseph Thinking about a Playroom - צ'תיק תהליך הטיפול: יסודות (רשות)
12	פוגשים את ההורים	צ'תיק תסריטים נרקסיסטים של הורות

ג. דרישות קדם: אין.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

- נוכחות חובה (היעדרות בתיאום עם המרצה בלבד)
- קריאת החומר הרלוונטי
- השתתפות פעילה בשיעור
- הגשת המטלות במועד
- ציון עובר מותנה בהשלמת כל הדרישות לעיל
- את העבודה הסופית יש להגיש לא יאוחר מהראשון לספטמבר!

ה. מרכיבי הציון הסופי :

- חובות הקורס
- 30% בחירה של שני מאמרים מתוך רשימת הקריאה וכתובת עמוד -עמוד וחצי (לכל היותר). מחשבות בעקבות הקריאה.(ללא ציון אבל חובה)- זוהי מטלה שכל סטודנט יצטרך לעמוד בה באופן עצמאי במהלך הסמסטר
- 60% עבודה סופית
- 10% נוכחות בשיעורים, מעורבות בשיעור וקריאת החומרים.

ו. רשימת קריאה:

קריאת החובה היא עפ"י המוגדר ברשימת השיעורים, יש לשים לב כי ייתכנו שינויים במהלך השנה. שני ספרים שניתן להיעזר בהם להבנת מושגי יסוד בטיפול פסיכו דינאמי:

קלנר, נ. (2009). דבשת הגמל, על טכניקת הטיפול הפסיכו דינמי. מודן הוצאה לאור

Sandler, J., Dare, C. & Holder A. (1973). The Patient and the Analyst, Karnac Books
ספר שניתן להיעזר בו למיפוי ההיסטורי של טיפול בחשיבה דינמית :
מיטשל ס. א., בלאק, מ.ג. (1995). פרויד ומעבר לו – תולדות החשיבה הפסיכואנליטית המודרנית
(תורגם ע"י עמית פכלר, הוצאת תולעת ספרים 2006)

מקורות רשות וחובה בקורס:

- אילן, א. (1979). פסיכותרפיה בילדים ובני נוער, ספרית פועלים.
אקסליין, ו. (1964). דיבס, הילד המחפש את זהותו, (תרגום יואב הלוי ספרית הפועלים : ת"א (1968). (חובה)
- ברונסטיין, ק. (2008). התיאוריה הקלניאנית נקודת מבט בת זמנינו. הוצאת תולעת ספרים פרק ראשון מלאני קליין-התחלות (חובה)
- ברמן, ע. (2009) ד.ו.ויניקוט.עצמי אמיתי,עצמי כוזב. עם עובד.
בר שדה, נ. (2013). משחק השירבוטים כמחרוזת של משמעות, שיחות, כ"ז (3), 242-262 (חובה)
ויניקוט ד. (1972) משחק ומציאות, תרגום יוסי מולא, עם עובד: ת"א (תשס"ב 2002) פרק 3,4. (חובה)
ויניקוט ד. (1999) הילדה פיגי דו"ח על טיפול פסיכואנליטי בילדה קטנה. זמורה ביתן
נילמן, א. (2009). שינויים פרגמטיים בפסיכואנליזה של הילד דרך מקרים קלאסיים שלה. שיחות, כ"ג (2), 151-160 (חובה)
- סגל, ח. (1998). מלאני קליין. הוצאת עם עובד

סנדלר קנדי וטייסון. העברה. תרגום מתוך שיחות עם אנה פרויד. מתוך – א. פלשמן (2002): תקשורת טיפולית עם ילדים, משרד הרווחה. (חובה, אפשר גם באנגלית)
פרוני א. (עורכת) (2002). המשחק מבט מהפסיכואנליזה ומקום אחר, ידיעות אחרונות: ת"א (חובה)
פרויד, ז. (2003). הנס הקטן אנליזה של פוביה בילד בן חמש. הוצאת קוגיטו ולספרים הוצאה לאור. (חובה)
פלשמן, א. (2002). תקשורת טיפולית עם ילדים, לקט מאמרי יסוד. משרד העבודה והרווחה
צ'תיק, מ. (2000). שיטות בפסיכותרפיה של הילד. אסטרטגיות פסיכו דינמיות. תורגם על ידי אלה
רבינוביץ, 2004, הוצאת ספרים "אח" בע"מ. חלק III הקדמה וכן פרק 10. (חובה).
שפיר, ג., אכמון, י., וויל, ג. (2003). סוגיות אתיות במקצועות הייעוץ והטיפול הנפשי. הוצאת מאגנס.

Abdollahian E, Mokhber N, Balaghi A, Moharrari F. (2013). The effectiveness of cognitive-behavioural play therapy on the symptoms of attention-deficit/hyperactivity disorder in children aged 7-9 years. *Atten Defic Hyperact [Disord. 5(1):41–46. <http://dx.doi.org/10.1007/s12402-012-0096-0> . [PubMed*

.(Altman, N., Briggs, R., Frankel, J., Gensler, D., Pantone, Pasqual, (2002
Relational Child Psychotherapy, New York, Other Press

.Axline V. M. (1969). Play Therapy, New-York .Ballantine Books

.Bellinson.J. (2002). Children's Use of Board Games in Psychotherapy
(רשות) .Jason Aronson:New Jersey, London. Ch. 1-3

Bowlby, J. (1980). Attachment and Loss. London-Hogarth Press

Flanders, J.I., Leo, V., Paquette, D., et al., (2009). Rough-and-Tumble Play and the Regulation of Aggression: An Observational Study of Father–Child Play Dyads, (חובה). *Aggress Behav, 35(4), 285-295*

Gitlin-Weiner, Sandgrund A., Schaefer C. (2000). Play Diagnosis and
.Assessment (2nd Edition). New York, NY: John Wiley and Sons Inc

Gunter M. (2007). Playing the Unconscious: Psychoanalytic Interviews
.With Children Using Winnicott's Squiggle Technique. London: Karnac

Joseph, B. (1998). Thinking about a playroom, *J. Child Psychother, 24:359-366* (חובה)

Kool, K., Lawver, T. (2010). Play Therapy Considerations and Applications for the
.Practitioner. *Psychiatry (Edgmont). 7(10): 19–24*

.Landreth G.I., Sweeney D. S., Ray D. C. Homeyer L. E. and Glover G. J
Play Therapy Interventions with Children's Problems: Case .(2005)
Studies with DSM IV-TR Diagnosis. Maryland: Rowman & Littlefield
.Publishers Inc

Lanyado M. and Home A. (Eds.) (1999). The Handbook of Child and
:Adolescent Psychotherapy - Psychoanalytic Approaches. London
.Routledge

Li, W.H., Cung, J.O., Ho, K.Y., Kwok, B.M.(2016). Play interventions to reduce (חובה).anxiety and negative emotions in hospitalized children, BMC Pediatr

Li HCW, Lopez V, Lee TLI. (2007). Effects of preoperative therapeutic play on outcomes of school-age children undergoing day surgery. Res Nurs (חובה). Health.;30:320–332. doi: 10.1002/nur.20172

Oren A.(2008). The use of boardgames in child psychotherapy. Journal of Child Psychotherapy, VOL. 34 NO. 3 2008 364–383